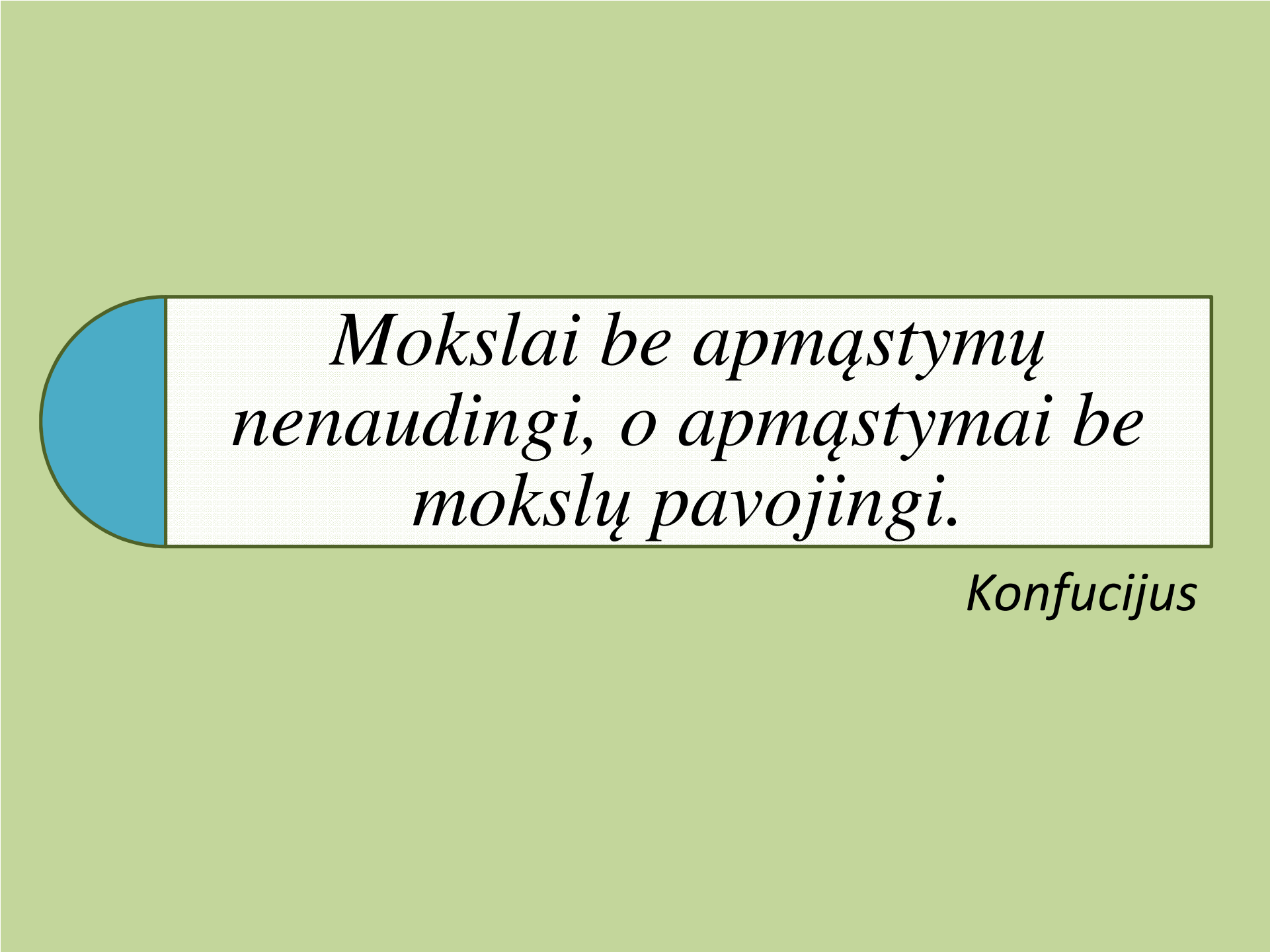

2015 metų *Lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminas:* grįžtamasis ryšys ugdymo procesui

Aldona Šventickienė

- Lietuvių kalbos ir literatūros VBE vertinimo komisijos pirmininkė, Vilniaus Žemynos gimnazijos mokytoja ekspertė

*Mokslai be apmąstymų
nenaudingi, o apmąstymai be
mokslų pavojingi.*

Konfucijus

VBE rezultatai

Metai	Kandidatų skaičius	Neišlaikė %	Patenkinamas lygmuo % (16-35)	Pagrindinis lygmuo % (36-85)	Aukštesnysis lygmuo % (86-99)	100 balų surinko
2013	23227	9.89	36.01	40.75	11.72	1.62
2014	21937	11.91	40.43	36.50	9.94	1.23
2015	20895	10.21	41.39	37.24	10.05	1.10

Egzamino pamokos ugdymo procesui:

Mokymasis formuluoti užduotį;

Abiejų rašinio tipų mokymo būtinybė;

Temos / problemos supratimo įgūdžių įtvirtinimas;

Tinkamo kūrinio parinkimo problema;

Žodynų panaudojimo patirtis;

Argumentų paviršutiniškumas / netinkamumas;

Egzamino pamokos ugdymo procesui

Rėmimasis privalomu autoriumi;

Teksto raiškos reikalavimų paisymas rašinyje;

Neraštingumo problemos sprendimas.

BE programos / vertinimo kriterijų supratimas;

Mokymas pasiekti aukštesnį lygį;

BE rezultatų analizė mokykloje;

Individualios pažangos pamatavimas;

Egzamino rezultatų analizė:

Kiek mokinių išplėstinio / bendrojo kurso laikė VBE / MBE?

Koks procentas laikusiųjų pasiekė patenkinamąjį / pagrindinį / aukštesnįjį lygmenį.

Kiek mokinių patenkinamojo / pagrindinio / aukštesniojo lygmens laikė VBE / MBE?

Kokį lygmenį pasiekė? Ar metinis įvertinimas koreliuoja su VBE / MBE rezultatais?

Kaip rezultatai kito per trejus metus?

Koks procentas laikusiųjų nepasiekė išlaikymo ribos? Kodėl?

Ką rodo NEC konkrečios mokyklos / konkretaus egzamino / kriterijaus analizė?

Literatūros (ir kultūros) pažinimas

Patenkinimas	Pagrindinis	Aukštesnysis
<p>Apibūdina daugumą išplėstiniam kursui nurodytų Lietuvos ir lietuvių literatūros autorių.</p> <p>Nurodo, kuo perskaityti kūriniai, jų kūrėjai reikšmingi Lietuvos kultūros raidai ir dabarčiai.</p> <p>Nurodo lietuvių literatūros raidos etapus, pagrindinius reiškinius ir idėjas.</p> <p>Atpažįsta literatūroje svarbiausius savosios ir visuotinės kultūros ženklus.</p>	<p>Papasakoja apie išplėstiniam kursui nurodytus Lietuvos ir lietuvių literatūros autorius, aptaria jų kūrybos savitumą, istorinį, kultūrinį kontekstą.</p> <p>Apibūdina, kuo programoje pateikti kūrėjai ir jų kūriniai reikšmingi Lietuvos kultūros raidai ir dabarčiai.</p> <p>Apibūdina lietuvių literatūros raidą, pagrindinius reiškinius ir idėjas.</p> <p>Atpažįsta literatūroje svarbiausius savosios ir visuotinės kultūros ženklus.</p>	<p>Papasakoja apie išplėstiniam kursui nurodytus Lietuvos ir lietuvių literatūros autorius, aptaria ir įvertina jų kūrybos savitumą, istorinį, kultūrinį kontekstą.</p> <p>Paaiškina, kuo programoje pateikti kūrėjai ir jų kūriniai reikšmingi Lietuvos kultūros raidai ir dabarčiai.</p> <p>Paaiškina Lietuvos ir lietuvių literatūros raidą, pagrindinius reiškinius ir idėjas.</p> <p>Atpažįsta literatūroje svarbiausius savosios ir visuotinės kultūros ženklus ir paaiškina jų prasmę.</p>

*BE programos / vertinimo
kriterijų supratimas;*

Dažniausiai keliami klausimai:

Kokie autoriai pateikiami VBE ir MBE?
Kelių autorių / keliais kūriniais remtis samprotavimo rašinyje?

Kelių autorių / kelių kūrinių analizė turi būti pateikta literatūriniame rašinyje?
Ar galima remtis privalomo autoriaus savarankiškai skaitytu kūrinium?

Kelių pastraipų turi būti rašomas dėstymas?
Kada tikslingai ir tinkamai remiamasi kontekstu?

Kokių autorių kontekstas turi būti pateikiamas samprotavimo/
literatūriniame rašinyje?
Kaip turi būti atskleidžiamos sąsajos?

*BE programos / vertinimo
kriterijų supratimas;*

Kaip turi būti suprantami vertinimo kriterijų teiginiai:

Visas tekstas
rodo
išskirtinius
gebėjimus
analizuoti,
vertinti,
apibendrinti;

Atskleidžiamas
literatūrinis
(kultūrinis)
išprusimas;

Išlaikomas
tinkamas
idėjų ir
pagrindimo
santykis;

Kur dera,
polemizuojama;
Teksto gilioji
struktūra;
Formalioji
teksto
struktūra;

Ta pati žodžių
rašybos
klaida,
pasikartojanti
kelis kartus
tame
pačiame
žodyje,
laikomos
viena klaida;

Galūnių
rašybos
klaidos
laikomos
atskiromis
(išskyrus tą
pačią klaidą
tame
pačiame
žodyje);

Pastabos:

Užduoties rengimas ugdymo processe

- Kodėl pasauliui reikia maištininkų?
- Ar atlaidumas – silpno žmogaus bruožas?
- Ar meilė suteikia žmogaus kasdienybei kilnumo?
- Atmintis: kodėl žmoguje gyva tai, ko jau nėra?
- Kaip keičiasi inteligento vaidmuo visuomenėje?
- Ką gali juokas?

Užduoties rengimas ugdymo processe

- Kokį Lietuvos mitą kuria skirtingų epochų rašytojai?
- Miesto vaizdavimo kaita lietuvių literatūroje
- Asmenybės laisvės tema XX a. lietuvių prozoje
- Tėvynės vaizdinys romantinėje Lietuvos literatūroje
- Prarastos tėvynės ilgesys Lietuvos literatūroje
- Kasdienybės grožio pajauta lietuvių literatūroje

Abiejų rašinio tipų

mokymo būtinybė

Literatūrinis rašinys – ne mažiau kaip 2 autorių kūrinių analizė pateikta tema;

Samprotavimo rašinys – paties mokinio samprotavimas pateikta tema / problemos sprendimas. Privalomo autoriaus kūrinys/iai tik padeda įrodyti / pagrįsti teiginį.

- ***Mokymas pasiekti aukštesnį lygį***

- Mokymas įsigilinti į temą: rasti raktinius žodžius, juos „atrakinti“, kad galėtų susieti;
- Mokyti pasirašyti rašinio planą, kad tema būtų plėtojama kryptingai;
- Parinkti tinkamus autoriaus kūrinis / kūrinio siužeto elementus, kad argumentai būtų svarūs, įtikinami;
- Mokyti samprotauti, o ne atpasakoti kūrinį; išsakyti savo vertinimą, apibendrinti;
- Literatūriniam rašinyje interpretacija turi būti logiška, atitinkanti kūrinio prasmes, paremta kūrinio analize.
- **Mokyti analizuoti savo darbą;**

- *Mokymas pasiekti aukštesnį lygį*

- Mokyti tobulinti rašinį:
 - kaip performuluoti teiginius
 - Kaip parinkti svarbesnius argumentus
 - Kaip susieti kontekstą su argumentais
 - Kaip atskleisti kūrinio raiškos savitumą (literatūriniam rašinyje) ir pan.

Pratinti garsiai / raiškiai perskaityti savo rašinį, kad išgirstų pasikartojančius žodžius/ frazes, pajustų sakinio išskirtinių dalių / dėmenų ribas – susidėtų skyrybos ženklus.

*Patirtis – tai amžina
gyvenimo mokykla.*

J. V. Gėtė